

3. Павлов К. В. Паливно-енергетичні ресурси та проблеми енергозбереження в регіоні / К. В. Павлов // Проблеми раціонального використання соціально-економічного та природно-ресурсного потенціалу регіону: фінансова політика та інвестиції. Випуск 11: Збірник наукових праць, №4. «Природокористування та ресурсозбереження». – Рівне, НУВГП, 2005. – С. 106–114.
4. Павлов К. В. Стан та перспективи інвестиційного розвитку міста Луцька / К. В. Павлов, М.О. Величко // Науковий вісник Волинського національного університету ім. Л.Українки. серія «економічні науки». – 2011, №22 (№219). – С. 25–30.
5. Стрішенець О. М. Економічна теорія: [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.] / О. М. Стрішенець, Л. В. Єлисеєва, В. І. Ліщук. – Луцьк: СНУ ім. Лесі Українки, 2014. – 240 с.

Коротя М. І. – аспірант I року навчання
кафедри аналітичної економіки
та природокористування СНУ
імені Лесі Українки

Теслюк М. О. – магістрант V курсу
факультету економіки та управління
СНУ імені Л. Українки

Науковий керівник:

Павлов К. В. – кандидат,
доцент кафедри аналітичної економіки
та природокористування
СНУ імені Лесі Українки

Державне регулювання та нормативне забезпечення діяльності газотранспортних підприємств в Україні

Постановка проблеми. Питання державного регулювання діяльності газотранспортних підприємств є надзвичайно важливим, адже мова йде про ринок природної монополії. Згідно визначення Конституції України, природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва [1]. Підприємством що займається транспортуванням природного газу в Україні, є Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України». Саме тому необхідний ретельний контроль з боку держави щодо прозорості діяльності цієї установи на ринку.

Мета дослідження. Дослідження правил та нормативів державного регулювання діяльності газотранспортних підприємств в Україні.

Результати дослідження. Функціонування газотранспортної системи України регламентується Кодексом Газотранспортної Системи [6], який розроблено відповідно до Законів України «Про ринок природного газу», «Про метрологію та метрологічну діяльність», «Про трубопровідний транспорт», «Про нафту і газ», «Про природні монополії», та інших нормативно-правових документів, і який визначає організаційні та економічні засади функціонування газотранспортної системи України [2]. Дія Кодексу поширюється на всіх суб'єктів ринку природного газу України: операторів суміжних систем, газовидобувні підприємства, замовників, споживачів та постачальників природного газу незалежно від підпорядкування та форми власності.

Відповідно до законодавства України, доступ суб'єктів ринку природного газу до газотранспортної системи здійснюється на таких принципах:

- рівного права доступу та приєднання для всіх суб'єктів ринку природного газу
- збереження цілісності, безпечної та стабільної роботи газотранспортної системи;
- надання операторам газотранспортної системи послуг належної якості;
- своєчасної та повної оплати послуг, наданих оператором газотранспортної системи [6].

Відповідно до постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 29.12.2015 №3159 з 1 січня 2016 року встановлено загальний тариф на транспортування природного газу у розмірі 732,70 грн за 1000 м³ [5].

На території Волинської області підприємством що здійснює постачання природного газу за регульованим тарифом населенню, бюджетним установам і організаціям та іншим споживачам області є ПАТ «Волиньгаз» [4].

Споживачі оплачують свою фіксовану ціну за газ на рахунки із спеціальним режимом використання, які відкриті в державному банку (на сьогодні це «Ощадбанк»). Потім, на підставі алгоритму, затвердженого НКРЕКП, уповноважений банк розподіляє ці кошти - перераховує вартість за газ його власнику, вартість послуг з

транспортування і постачання газу – газорозподільним компаніям, третя частина у вигляді податків і зборів йде до бюджету. Таким чином ПАТ «Волиньгаз» отримує свою частку коштів від споживачів у вигляді тарифів на транспортування газу [7].

Висновки. Отже, діяльність газотранспортних підприємств повинна перебувати під пильним контролем держави, і суворо регламентуватись законодавчими та нормативно-правовими актами, адже йдеться про діяльність монополістів на ринку. Тому, в процесі подальших досліджень слід зосередити увагу на об'єктивності встановлення «ринкової» ціни на газ за фактично відсутнього ринку.

Джерела та література

1. Закон України «Про природні монополії» // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2000, №30, ст. 238 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1682-14>
2. Закон України «Про ринок природного газу» // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 27, ст. 234 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/329-19>.
3. Павлов К. В. Паливно-енергетичні ресурси та проблеми ергозбереження в регіоні / К. В. Павлов // Проблеми раціонального використання соціально-економічного та природно-ресурсного потенціалу регіону: фінансова політика та інвестиції. Випуск 11: Збірник наукових праць, №4. «Природокористування та ресурсозбереження». – Рівне, НУВГП, 2005.- С. 106–114.
4. Павлов К. В. Стан та перспективи інвестиційного розвитку міста Луцька / К. В. Павлов, М. О. Величко // Науковий вісник Волинського національного університету ім. Л. Українки, серія «Економічні науки». – 2011, №22 (№219). – С. 25–30.
5. Постанова Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг «Про встановлення загального тарифу на транспортування природного газу, тарифів та транспортування природного газу магістральними та розподільними трубопроводами» №3159 від 29.12.2015 р.
6. Постанова Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг «Про затвердження Кодексу газотранспортної системи», від 26 січня 2017 року №84 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/RE27823.html
7. Стрішенець О. М. Економічна теорія: [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.] / О.М. Стрішенець, Л. В. Єлисеєва, В. І. Ліщук. – Луцьк: СЛУ ім. Лесі Українки, 2014. – 240 с.